

T.B.M.M.
HALKILARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 7443
Tarih: 28.05.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda değişiklik yapılmasına dair teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih :	01 Haziran 2020	Esas No: 2/2915

BAKİ - 100 - 100

TOHİM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİG.
28 Mayıs 2020
Nantara.

TEKİR GELİTİ İYİLAY
28 Mayıs 2020
655880

GENEL GEREKÇE

Linç suçunun TCK'da müstakil bir suç olarak tanımlanması gerekmektedir. Bu nedenle doktrin ve karşılaştırmalı hukuk incelenerek ülkemizin ve hukuk sisteminizin değerlerine uygun olacak bir düzenlemenin yapılması elzemdir. Bu bağlamda yapılacak düzenlemede doktrin ve karşılaştırmalı hukuk bağlamında linç suçunun özellikleri ve unsurları olan "bir kitlenin bir kişi veya gruba karşı", "herhangi bir şiddet eylemini planlı veya plansız olarak gerçekleştirmesi", "kamu adına hukuksuz şiddet kullanılması" ve "yargısız ceza verilmenin amaçlanması" hususlarına yer verilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Ayrıca doktrinde tartışmalı bir husus olan ve karşılaştırmalı hukukta farklılıklar arz eden diğer bir husus ise linç suçunun unsurlarından olan kitlenin tanımı ve kaç kişiden oluşacağı ile ilgilidir. Kitlenin karşılaştırmalı hukukta en az iki kişiden oluşması gerektiği kanaati var olmakla birlikte örgütlü suç kapsamında en az üç kişiden ve son olarak en az on iki kişiden oluşması gerektiğiyle ilgili düzenlemeler de mevcuttur.

Uygulamada yaşanan bir diğer sorun ise ceza adaleti ile ilgilidir. Bilindiği üzere ceza adaleti, işlenen suçla orantılı uygun bir cezanın verilmesi ve böylece suçla orantılı bir yaptırımın uygulanması olarak tanımlanabilir. Bir kişiyi bir kişinin döverek yaralaması veya öldürmesi ile on kişinin beraberce aynı fiilleri yapması durumunda yargılama dışında bir farklılık olmamaktadır. Ancak bu durum "ceza doktrini" ve "suç teorisi" bakış açısıyla değerlendirildiğinde doğru bir yaklaşım değildir. Dolayısıyla bahse konu iki linç olayı ile ilgili olarak eylemi gerçekleştiren şahısların yaptığı eylem ile yaptırım olarak verilen cezanın yetersiz olduğunu değerlendirmek mümkündür. Bu nedenle linç eyleminin ceza kanununda suç olarak tanınması ve yaptırımının ise bu suçun işlenmemesi sağlayacak oranda caydırıcı olması gerekmektedir.

Linç suçunun müstakil olarak düzenlenmesinde ve verilecek cezanın caydırıcı olmasında aslında korunan iki yarar olduğundan bahsetmek mümkündür. Bunlardan ilki kişinin vücut dokunulmazlığı ve yaşama hakkıdır ikincisi ise kamu düzenidir. Kişinin vücut dokunulmazlığı ve yaşam hakkı evrensel haklar ve değerler arasındadır ve linç suçu ve yaptırımı da temel olarak bu hakların korunması ile ilgilidir. Bununla birlikte linç suçunun koruduğu diğer yarar olan kamu düzeni üzerinde durmakta yarar vardır. Çünkü linç, toplumun kamu düzenini hiçe sayarak cezayı kendisinin vermek istemesi ve lincin toplum içerisinde bir denetim mekanizması olarak görülmesi durumudur. Bu ise kamu düzeninin ve hukukun ayaklar altına alınması durumudur. Kamu düzenini sağlamaktan sorumlu devletin bu duruma kesinlikle izin vermemesi gerekmektedir. Bu durumun oluşturacağı en büyük sorunlardan biri ise devletin hukuku ile toplumun hukukunun tartışılmasıdır ki bunun sonucunda toplumda linç eylemleri gibi hukuk dışı eylemlerin yaygınlaşması söz konusu olabilir. Bu nedenle linç eylemi ceza kanunda müstakil bir suç olarak düzenlenmesinin yanında cezanın yaptırımı orantılı bir şekilde caydırıcı olmalıdır.

Bu amaçla söz konusu "Türk Ceza Kanununda Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Linç giriřimi bařlık olarak TCK'ya eklenmiştir.

MADDE 2- Linç eylemini gerçekleřtirenlere verilecek ceza TCK'ya eklenmiştir.

MADDE 3- Kanunun yurrlk tarihini belirtmektedir.

MADDE 4- Kanunun uygulanmasına dair hkmdr.

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 77'nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“1) Linç giriřimi”

MADDE 2- 5237 Sayılı Kanunun 77'nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Linç giriřimi

MADDE 77/A – (1) Birden fazla kişinin bir araya gelerek; din, dil, ırk, siyasi görüş, etnik kimlik ve cinsiyet sebebiyle bir veya birden fazla kişiye karşı Kanunun İkinci Kısımının Birinci, ikinci, Üçüncü, Yedinci ve Onuncu Bölümlerinde düzenlenen suçları işlemeye girişmesi veya bu suçların işlenmesi konusunda maddi ve manevi baskı oluşturması halinde, failer hakkında on yıldan az olmamak üzere ağırlaştırılmış hapis cezasına hükmolunur.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.